

Tjänsteskrivelse – Avskaffande av valfrihetssystem enligt LOV (Lagen om valfrihet)

Sammanfattning av ärendet

Lekebergs kommun införde valfrihetssystemet LOV (Lagen om valfrihet) efter beslut i kommunfullmäktige januari 2013. Systemet har sedan dess använts i mycket begränsad omfattning. Endast en extern utförare är idag aktiv, och valfriheten är därmed begränsad. Den externa utföraren står för cirka 20 % av kommunens kostnader för hemtjänstinsatser, trots att endast cirka 9,8 % av brukarna använder tjänsten. Utifrån ökade kostnader, begränsad valfrihet, administrativ belastning och nationella trender mot att avskaffa LOV föreslås att systemet avvecklas i Lekebergs kommun.

Ärende

Lekebergs kommun har sedan 2014 tillämpat lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänsten. Syftet har varit att ge brukarna ökad valfrihet. I praktiken har dock endast en extern utförare etablerat sig och som dessutom enbart erbjuder serviceinsatser. Det innebär att valfriheten är mycket begränsad.

Uppföljningar och ekonomisk analys visar att det privata utförandet medför en oproportionerligt hög kostnad. Den externa utföraren står för 20 % av kostnaden, trots att endast 24 brukare (ca 9,8 %) nyttjar tjänsten. Extern utförare är cirka 33–44 % dyrare per timme jämfört med kommunens egen personal, även när vikarietäckning är inräknad. Dessutom kräver LOV-administrationen tid från biståndshandläggare, chefer, controller och ekonomiavdelning, vilket skapar ytterligare kostnader och organisatorisk belastning.

Nationellt har 22 kommuner avskaffat LOV de senaste två åren. Lekeberg är idag ensam i Sydnärke om att tillämpa valfrihetssystemet. Det försvårar samverkan och skapar ojämlikhet i omsorgen.

Att avskaffa LOV innebär att kommunen återtar kontroll över hemtjänstens samtliga delar och kan styra insatserna mer resurseffektivt. Brukare som önskar anlita Hemservice Lekeberg kan fortsatt göra det via RUT-avdrag på egen bekostnad.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige avskaffar valfrihetssystemet enligt LOV (Lagen om valfrihet) för hemtjänsten i Lekebergs kommun omfattande såväl service och omvårdnadsinsatser enligt SoL samt delegerande/instruerande insatser enligt HSL.

**Lekebergs
kommun**

TJÄNSTESKRIVELSE

Sida
[2]

Datum

2025-05-13

Diariennr.

SON 25-112

LEKEBERGS KOMMUN

Maria Engdahl
Förvaltningschef

Eldin Memic
Handläggare